

Tedarik Süreci Usulsüzlük Risklerinin Yönetimi

Aralık 2016

USİUD - EY TÜRKİYE

İçerik

---

1. Satın Alma: Nereden Nereye?
2. Uçtan Uca Satın Alma Süreci
3. Satın Almanın Temel Aşamaları ve Örnek Vakalar
4. Satın Alma Usulsüzlükleri İle Mücadele

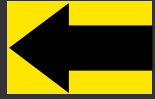
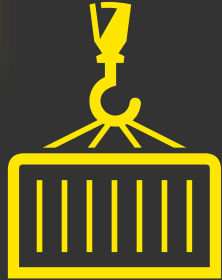
Geleneksel Model ve Güncel Durum

Geleneksel Model

Satın Alma

İhtiyaç Sahibi

Yeni Ortam

Küreselleşme: Yeni İmkânlar ve Riskler

Yeni Teknolojiler: Yeni Bir Dünya

Büyük Veri: Yeni Bir Evren

Artan Rekabet: Yaratıcı Bakış

Outsourcing: Denetimin Önemi

Uçtan Uca Satın Alma Süreci

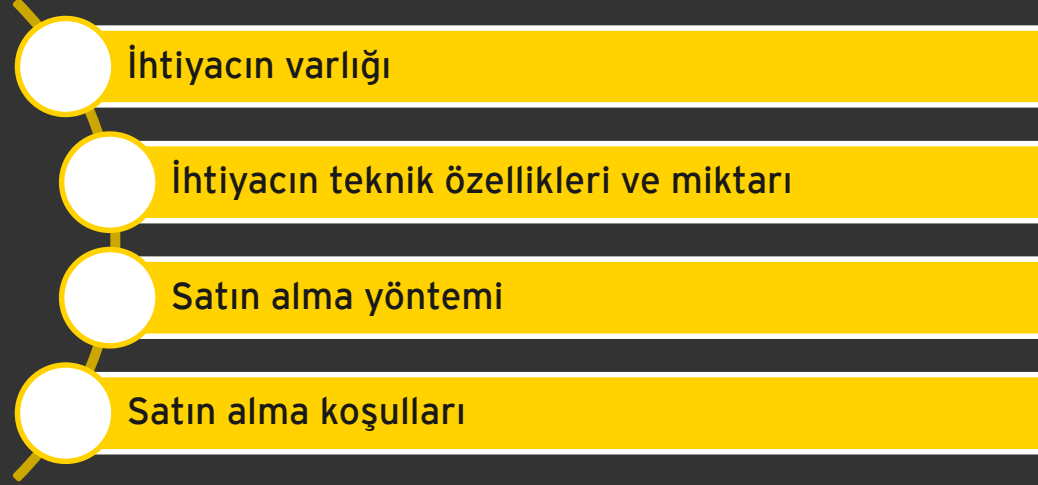

Satın Alma'nın Temel Aşamaları

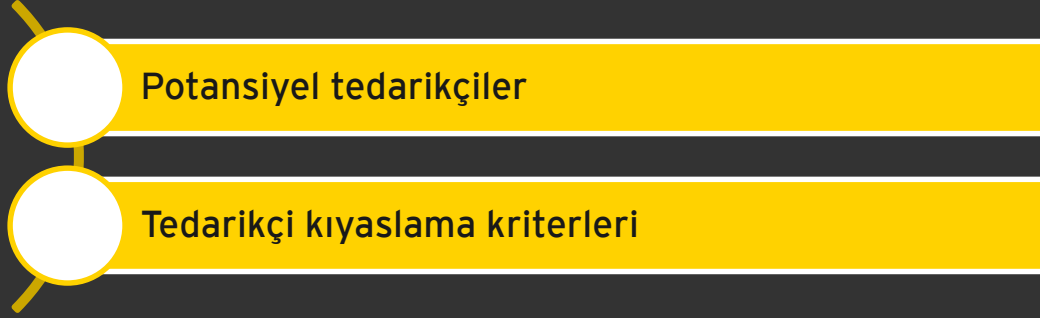

Usulsüzlük Yöntemleri - İhtiyacın Belirlenmesi Aşaması

- ✓ İhtiyaç Fazlası Siparişler
  - İhtiyacın varlığını gösteren analizlerin yetersiz veya yüzeysel olması
- ✓ Belirli Bir Tedarikçiyi Gösteren veya Net Olmayan Teknik Gereksinimler
  - Tedarikçinin kendisini tanıtmak için kullandığı dilin şartnamelerin içerisinde yer alması
  - Şartnamelerin genel veya bulanık şekilde hazırlanmış olması

Usulsüzlük Yöntemleri - Teklif / İhale Aşaması

- ✓ Uygun tedarikçilerin haberdar edilmemesi
- ✓ Tamamlayıcı teklifler
  - Alternatif tekliflerin fiyatlarının kabul edilemez düzeyde yüksek olması
  - Alternatif teklif veren firmaların teklif dosyalarının eksik bilgiler içermesi
  - Alternatif tekliflerin fiyatlarının makul fakat diğer gereksinimleri açıkça karşılayamayacak durumda olması
  - Alternatif teklif veren firmaların tekliflerinin kabul edilmeyecek şartları barındırması
  - Alternatif tekliflerin aynı hesaplama, imla hatalarını içermesi

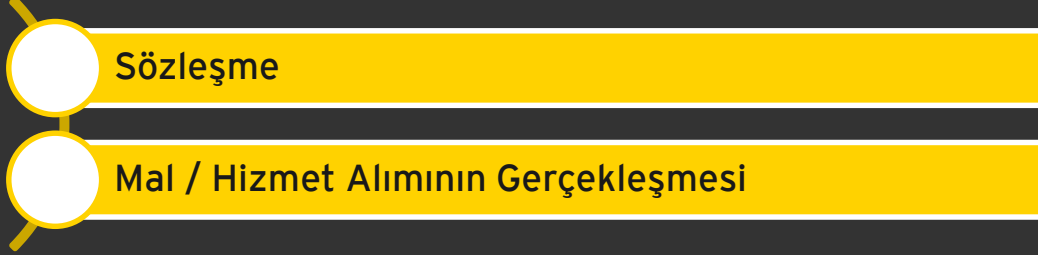
Usulsüzlük Yöntemleri - Teklif / İhale Aşaması

- ✓ İhale Rotasyonu ve İhale Parçalama
  - İki veya daha fazla tedarikçinin sırasıyla iş alması ve işi alamayan tarafların işi alan tarafa alt yüklenicilik yapması
  - Tek bir tedarikçiden alınması gereken bir işin birden fazla parçaya gerekçesiz olarak bölünmesi
  - Alternatif bir firmanın sürece dahil edilmesi durumunda fiyatın düşmesi
- ✓ İhale Bilgisinin Sızdırılması
  - Kazanan teklifin, en düşük teklifin biraz altında olması
  - Kazanan teklifin öngörü fiyatlara çok yakın olması
  - Son teklif veren firmanın işi alması
- ✓ Yetersiz Kıyaslama Kriterleri ve Referans Kontrolü
  - Skorlama sisteminin belirli bir tedarikçiyi öne çıkarması
  - Gerçekdışı referans verilmesi

Usulsüzlük Yöntemleri - Gerçekleşme / Sözleşme Aşaması

- ✓ Kapsam Değişikliği ve Ek Talep
  - Sürekli kapsam dışı olduğu iddia edilerek ilave taleplerde bulunulması
  - Ek taleplerin belirli bir tedarikçiye yoğunlaşması
- ✓ Maliyetlerin Yüksek Gösterilmesi
  - Çalışan devrinin yüksek olmasına rağmen kıdem ve benzeri yüklerin maliyete eklenmesi,
  - Fazla mesai ödenmemesine rağmen talep edilmesi,
  - Gerçekleşmeyen maliyetlerin yansıtılması veya gerçekleşenin üzerinde gösterilmesi,
  - Yüklenicinin kendisi ile ilişkili taraflardan alt yüklenici hizmeti alması,
  - Maliyet hesaplamalarının çok yüzeysel veya çok karmaşık şekilde yapılması,

Usulsüzlük Yöntemleri - Gerçekleşme / Sözleşme Aşaması

- ✓ İkame Ürün Teslimi
  - Onaylanan yerine muadil olabilecek ürünün teslim edilmesi
  - Cihazların parçalarının ikinci el veya sahte ürünlerle değiştirilmesi
  - Çok sık servis ve parça değişikliği ihtiyacı olması
- ✓ Kompleks Alımlar - (Medya prodüksiyon - İnşaat - Mühendislik Hizmetleri)
  - Alımı izleyebilecek ve denetleyebilecek nitelikte bir yetkinliğin mevcut olmaması
- ✓ Hediye Amaçlı Alınmış Nakit Benzeri Alımlar
  - Alımın teslim/tesellüm zincirinin net olmaması
  - Hediye verilen kişileri belirleyen taraf ile dağıtan tarafın aynı olması
- ✓ Faydaların Gizlenmesi
  - İndirim, risturn, teşvik, iade gibi bedellerin yansıtılmaması

Mücadele – Tedarikçi Seçim Yöntemi

Uygun Tedarikçi Seçim Yöntemi Kullanılmalı

- ✓ Kapalı zarf usulü?
  - Kapsam Teknik özellikler, miktar, zamanlama gibi detaylar net olmalı
  - Öngörü Maliyet Tedarikçilerin hazırlık çalışması yapması için motive edici seviyede olmalı
  - Hazırlık Süresi Kapsamlı bir hazırlık yapılabilmesi için yeterli olmalı
  - Fiyat Tek değişken olmalı
  - Talip Sayısı Birden fazla teklif toplanabileceğine dair öngörü olmalı

- ✓ Pazarlık usulü?
  - Kapsam Kompleks olmalı detayların tedarikçi tarafından çözümlenmesi istenmeli
  - Fiyat Tek değişken olmamalı

- ✓ Tek tedarikçi?
  - Alternatif Olmadığından emin olunmalı ve yeterli dokümantasyon yapılmalı
  - Zamanlama Beklenmedik ve acil olmalı
  - Pazarlık Mutlaka yapılmalı ve dokümantasyonu saklanmalı

- ✓ Skorlama sistemi

Mücadele - İnsan Kaynakları

- ✓ Personel Seçimi ve Gözlem
  - Özgeçmiş araştırması
  - Referans kontrolleri
  - Sürekli gözlem
- ✓ Eğitim - Süreçte yer alan tüm çalışanlara
  - Temel satın alma usulsüzlüğü belirteçleri
  - Özgeçmiş araştırma yöntemleri
  - Usulsüzlük risk değerlendirme
  - Şirket'in temel stratejileri ve operasyonel süreçler

Aranan Yetkinlikler

- Yüksek iletişim kabiliyeti,
- İnsan ilişkilerinde aktif ve güler yüzlü bir tavır,
- Kurgusal ve sistematik düşünce,
- Müzakere ve ikna yeteneği,
- Ketumluk,
- Kararlı ve planlı çalışma,
- Esnek çalışma saatlerine uyumluluk,
- Sonuç odaklılık.

Emareler:

- ✓ Yakın ilişkiler $\leftrightarrow$ Tedarikçilerle
- ✓ Menfaatler $\rightarrow$ İş arkadaşlarına
- ✓ Radikal tercihler / Keskin değişiklikler

Mücadele - Risk/Kontrol Yapısının İyileştirilmesi

Usulsüzlük risk değerlendirmesi ve bağlı kontrol yapısının tesis edilmesi

- ✓ Satın alma ile ilişkili operasyonlarda usulsüzlük risklerinin ve görevlerin ayrılığı, yetki/onay yapısı, kayıt yapısı gibi mevcut kontrol yapısının değerlendirilmesi ve iyileştirilmesi,
  - Satın Alma
  - Muhasebe / Finans
  - Lojistik
  - Depo
  - Satış
- ✓ Sürekli izleme faaliyetlerinin yürütülmesi,
  - Risk temelli büyük veri analizi

Mücadele - Liyakat Değerlendirmeleri

- ✓ Çalışılan ve çalışılması planlanan üçüncü tarafların özgeçmişlerinin değerlendirilmesi:
  - Yasa dışı faaliyetler
  - Devlet ilişkileri
  - Mevzuat uyum riskleri
  - Çıkar çatışmaları
  - Rüşvet, yolsuzluk ve usulsüzlük vakaları
  - Ticari ihtilaflar
  - Finansal kaygı / suç / uyumsuzluk durumları
  - Sürdürülebilirlik

Teşekkürler

Sorularınız için İletişim Bilgisi:

Oytun Önder, Kıdemli Müdür

Ofis: +90 212 408 58 67

Cep: +90 530 280 59 11

E-posta: oytun.onder@tr.ey.com

Taylan Dilek, Kıdemli Müdür

Cep: +90 531 161 37 06

E-posta: taylan.dilek@tr.ey.com